

Lucas 1: 26-38

Tweede Advent, 9 december 2018, Heusden

Gemeente van Christus,

1.

Als wij Petrus mogen geloven, dan zijn wij, u en ik, mannen en vrouwen, allemaal priesters.

1 Petrus 2,9: U bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, , een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem Christus, die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijk licht.

Wist u dat u eigenlijk priesters bent?

Maar wij doen in de protestantse kerk toch helemaal niet priesters?

Wat is een priester?

In de joodse en ook de katholieke traditie is een priester iemand die in zijn persoon God of Christus vertegenwoordigt bij de mensen, bij de gelovigen. En andersom: de priester vertegenwoordigt mensen bij God.

In het bijbelse jodendom mocht een priester, en dan ok alleen een priester, namens heel het volk een maal per jaar God naderen in het Heilige der Heiligen.

In de katholieke kerk vertegenwoordigt de priester Christus, op het altaar, maar ook doordeweeks. Door zijn wijding is zijn hele leven aan God toegewijd. In het Oude Testament en in de katholieke traditie is de priester een onmisbare tussenpersoon geworden tussen God en mens.

In de protestantse traditie heeft het priesterschap een nieuwe invulling gekregen.

- A. In Christus hebben wij al een tussenpersoon tussen God en mens. In de Hebrëënbrieffwordt Christus onze eeuwige hogepriester genoemd. En we hebben niet nog eens een menselijke priester nodig tussen ons mensen en de Hogepriester Christus.
- B. Een protestantse voorganger is geen priester die tussen U en Christus in staat, maar iemand die u wil helpen om naar Christus toe te gaan. Als een herder en een leraar. Daarom draag ik geen priestergewaad maar een toga, want dat is oorspronkelijk het gewaad van een leraar, een docent.
- C. Luther deed nog een stap verder door te spreken over het 'algemeen priesterschap der gelovigen'.

In feite is ieder gelovige een mens die volledig aan God is toegewijd.
 In feite is ieder gelovige christen een priester, die God mag naderen.
 In feite is ieder gelovige geroepen om als een priester namens God het Evangelie van Jezus Christus te verkondigen (in woord en daad).
 In feite is iedere gelovige een priester die voor anderen mag zorgen.
 En in feite is iedere gelovige geroepen om als een priester namens anderen God te loven en aanbidden. We bidden niet alleen namens en voor onszelf, maar ook voor hen die niet meer kunnen of niet meer willen bidden. En daarmee sloot Luther aan bij de eerste Petrusbrief waarin wordt gezegd dat wij, gelovigen, u dus, wij samen *een koninkrijk van priesters* vormen.

2.

Ik kwam van de week bij de eerste Petrusbrief over het koninklijke priesterschap uit naar aanleiding van een zinnetje uit het verhaal, waarin de engel Gabriël aan Maria de geboorte van Jezus aankondigt. Het is het zinnetje: *Luister, ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd.* (Lucas 1: 36).

En Lucas heeft eerder verteld dat Elisabet, de vrouw van priester Zacharias, de toekomstige moeder van Johannes de Doper, afkomstig was uit de stam van Aaron, d.w.z. uit de stam van Levi. (Lucas 1:5)

Dat betekent dat het heel waarschijnlijk is dat Maria, als familie van Elisabet, zelf ook uit een priesterlijke lijn afkomstig was.

Maria zal trouwen met een man uit de stam Juda, uit het huis van koning David, maar zelfs was zij dus van priesterlijke afkomst.

Ik ben het nog eens na gaan kijken. Ik dacht eigenlijk dat Maria ook uit het huis van David kwam. Maar de meeste moderne commentaren die ik erop nakeek geven aan dat Maria zeer waarschijnlijk van levitische afkomst is geweest.

Dat betekent dat haar zoon, Jezus, niet alleen een koning zal zijn. (Dat heeft de engel gezegd over Jezus: *God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven... Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jacob.*) – maar ook een priester.

De koninklijke lijn loopt dan via Jozef, die weliswaar niet de werkelijk vader van Jezus zal zijn, maar bij de burgerlijke stand wordt Jezus natuurlijk wel als zoon van Jozef ingeschreven...

Maar via zijn moeder, Maria, zal Jezus ook een priester zijn.

En doordenkend aan Maria vielen er opeens nog wat stukjes van de puzzel op hun plaats. *Maria* is de Griekse vorm van de Hebreeuwse naam *Mirjam*, de zus van Mozes en Aaron, die Leviëten waren. Aaron was de eerste hogepriester. Er loopt een lijn van Mirjam naar Maria, zoals er een lijn loopt van de bevrijding

waarover exodus vertelt, naar de verlossing in Christus waarover de evangeliën vertellen.

En de vrouw van Aaron heette Elisabet, net als de tante of nicht van Maria, die zwanger was van Johannes de Doper. (Ex 6:23, 15:20).

Nog wat verder zoekend vond ik dat oude christelijke tradities vertellen dat Mirjam dochter was van een priester, Joachim.

Wat betekent het dat Maria van levitische, priesterlijke afkomst was?

Dat vertelt ons dit: dat in Jezus via Jozef het koninklijke, en via Maria het priesterlijke samenkomen. En via de heilige Geest die over Maria zal komen en die haar zal *overschaduwen (1: 35)* komt daar het Goddelijke bij. Jezus Christus, de Zoon van God, is de ware koning en de ware priester.

En wij, die die door het geloof *in Christus* zijn, en die geloven dat Christus door de heilige Geest *in ons* is, wij zijn geroepen om met elkaar een koninklijk priesterschap te vormen.

3.

In een boek dat de laatste jaren nogal wat stof heeft doen opwaaien in kerkelijk Nederland, wordt die gedachte van onze roeping om priesters te zijn, op een verrassende wijze uitgewerkt. *Vreemdelingen priesters – christelijke missie in een postchristelijke omgeving*.

Het boek is geschreven door Stefan Paas, een theoloog die lid is van de Chr. Gereformeerde Kerk. Stefan Paas heeft een aantal jaren in Amsterdam gewoond en gewerkt als gemeentestichter/pionier.

Net zoals onze gast Nico van Splunter dat nu doet in Rotterdam-Spangen. Tegenwoordig is Stefan Paas professor in het vak *missiologie*. Hij houdt zich nu als wetenschapper bezig met missionair kerk zijn... (Zoals wij doen via *Wat bezielt Heusden*).

En twee weken geleden is Stefan Paas trouwens gekozen tot de nieuwe Theoloog des Vaderlands.

Stefan Paas heeft in Amsterdam een nieuwe gemeente gesticht, best succesvol, maar getalsmatig niet spectaculair. Hij schrijft daar openhartig over in zijn boek, dat hij wel zijn tientallen, maar niet zijn honderdtallen en al helemaal niet zijn duizendtallen heeft verslagen.

Nadenkend, kritisch, reflecterend, studerend komt hij dan tot twee conclusies in zijn boek *Vreemdelingen en priesters*:

A.

De christelijke kerk is in het verleden beslist groot en machtig en invloedrijk geweest in Europa – maar dat was niet omdat de grote meerderheid van de Europeanen nu zo gelovig en vroom waren. In feite is het altijd maar een kleine deel van de bevolking geweest dat zich werkelijk bekeert, toewijdt aan, Christus. De grote rest liftte mee, uit gewoonte, uit praktische of opportunistische redenen, of uit gemakzucht, – en die rest haakt ook net zo makkelijk weer af. Ook in de bijbel vormt de groep mensen die werkelijk trouw is aan God of aan Christus altijd een minderheid. Een christen is per definitie een vreemdeling in deze wereld. *Here God wij zijn vervreemden, door te luisteren naar uw stem...* zingen wij. Vandaar het eerste woord uit de titel van het boek: *Vreemdelingen en Priesters*.

B.

Dat wij een gelovige minderheid vormen is een Bijbelse realiteit, zegt Paas. In feite is dat altijd zo geweest. Daar moeten we niet om treuren, want een minderheid kan heel invloedrijk zijn, heilzaam, zegenrijk. **Vooraf, als die minderheid functioneert als een priester.**

Want de bijbelse priesters vormen altijd een minderheidsgroepering. De stam Levi is maar 1 van de 12 stammen. (Je moet er niet aan denken dat iedereen priester zou worden, of dominee...)

Stefan Paas maakt de vergelijking met zout: Jezus roept zijn volgelingen op om een zoutend zout te zijn, maar niet om de hele wereld in een zoutvlakte te veranderen!

Paas schets het perspectief van een kleine, pittige, smaakmakende, vitale en zelfbewuste, priesterlijke kerk.

Wat is de taak van een priester?

Wat is de taak van een priesterlijke kerk?

Ik noem, geïnspireerd door het boek van Stefan Paas, vijf van die taken:

1. Het evangelie van Jezus Christus blijven verkondigen, in woord en daad. Ook als de wereld amper wil luisteren, geen belangstelling toont, gaat de priester rustig door met het verkondigen van het evangelie, met het laten schijnen van het licht van Christus in de duisternis! Want een priester is niet gericht op getallen maar op de waarheid van Christus.
2. Bidden. Een priester bidt, niet alleen zichzelf, ook voor de wereld. En niet alleen namens zichzelf, maar ook namens de wereld, namens al die mensen die zelf niet meer willen of kunnen bidden. Daartoe zijn wij ook geroepen, u en ik!
3. Gemeenschap stichten en onderhouden. Het is de taak van een priester om mensen te verbinden met God en met elkaar, en om hetzij bestaande

geloofsgemeenschappen in stand te houden of nieuwe geloofsgemeenschappen te stichten. Als er iets is waar onze wereld met al zijn individualisten en eenzame mensen behoefte aan heeft, is het: gemeenschappen waar mensen bij kunnen horen, en elkaar en God kunnen ontmoeten.

4. Zorgen. Een priester is ook een herder die zorgt voor zieke en afgedwaalde schapen. En we weten dat er in de hemel feest wordt gevierd voor ieder schaap dat gered wordt, teruggevonden, geholpen!
5. God loven. Het mooiste offer dat een priester kan opdragen aan God is de lofzang. Daarom blijft een priester God iedere dag loven om Zijn goedheid. Ook als de meerderheid van de samenleving daar het nut niet meer van inziet, en liever op zondagmorgen gaat winkelen, looft een priester God, namens zichzelf, en namens hen die het niet meer kunnen of willen

Ook je familielid Elisabeth is zwanger, Maria, zei de engel. Dus Elisabeth, Maria, Johannes de Doper, Jezus... ze hebben allemaal priesterlijk DNA in zich! Jullie christenen vormen *een koninkrijk van priesters*, schreef Petrus in zijn eerste brief. Dat priesterlijke dna zit dus ook in ons!

Laten wij daarom als moedige priesters op weg gaan naar het kerstfeest, en dan verder naar het Paasfeest en naar het Pinksterfeest, en dan opnieuw op weg naar het Kerstfeest: verkondigend, biddend, verbindend, zorgzaam, en God lovend.

Amen.